...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 30 (6220)
ФЕВРАЛИИН
13
ВТОРНИК
1951 ор.

Сэн 20 мүнгэн.

...АГУУЕХЭ СТАЛИН— ...ИЛАЛТЫМНАЙ ТУГ

...а ба автономно республи... Верховно Соведүүдтэ hунгалтануудай баярта ...ойротобо. Бүгэдэарадай hайндэрые угтажа бай... советскэ хүнүүд Ленин — ...ай агууехэ партиин удари... ябаһан алдарта замаа ...иртайгаар эрьен харана.

...—Сталинай партиин уда... ...ар советскэ арад 1917 оной ...а капиталистнууд ба по... ...дэй засагые унагаажа, ...ришэн, таряашанай социа... ...скэ гүрэн дэлхэй дээрэ түрүүн тогтооhон байна. ...—Сталинай партиин удари... ...советскэ арад социалисти... ...бщество байгуулаад, хү... ...нэй мүлжэхэ али бүхы дар... ...огтолон усадхаа. Сталинска ...элнүүдэй үедэ манай Эхэ ...эн түгэс индустриально... ...о социалистическэ гүрэн ...

...шевигүүдэй партиин удари..., инаг вождь Сталинай сэ... ...гэн хүтэлбэреэр советскэ ...эсэгэ ороноо хамгаалгын ...дайнай жэлнүүдтэ немецкэ ...иско империалистнуудые үй ...хижо, социализмын агууехэ ...ануудые аршалаа, бүхы ...арадуудые фашистска бо... ...олгоhоо абараа.

...шевигүүдэй партиин, нүхэр ...ай ударидалгаар советскэ ...болбол дайнай хойтохи ста... табанжэлэй гол зорилго... ...амжалтатайгаар бэелүү, ...агууехэ уг зорилго тээшэ — ...изм тээшэ найдамтайгаар ...а ябана.

...—Сталинай партиин сэсэн ...ударидалгаар ябажа туйла... ...ари ехэ илалтануудаараа ...олон советскэ арад больше... ...й партиие, инаг түрэл багшаяа тойрон улам ниг... ...агсана.

...шевигүүдэй партиин, Совет... правительствын, агууехэ ...ай өөрынь хододоо табижа анхарал оролдолгын ашаар бурят-монгол арад советскэ ... жэлнүүдтэ ажахын ба ...на байгуулалтадаа айхаб... ...амжалтануудые туйлаа.

...ябрьска революциин урда ...ита Россин эгээл гээгдэнги ...аарнуудай нэгэн байһан ...Монгол болбол советскэ за... ...элнүүдтэ хүгжэнхэй ин... ...ай, социалистическэ томо ...ажахытай республика болоо. ...о-сталинска национальна ...ын илан мандаhанай ашаар ...онгол арадай формоороо ...льна, удхаараа социалис... ...культура hалбаран бада... Большевигүүдэй партиин, Сталинай саг үргэлжын анха... ...олдолгын ашаар ажалшадай ...льна тэниглэн байдал үдэр ...бүри улам улам hайжарна. ...алтын урда тээхи суглаа... ...анай республикын ажалша... ...а ехэ дэбжэлтын оршон ...а болоhон байна. Бурят-Монголой ажалшад, автономно болон союзна республикануудай бүхы ажалшадта адляар, советскэ арадай сэсэн мэргэн вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие бүгэдэарадай түрүүшын кандидаар нэрлээ. Агуехэ Сталинай үнэн соратнигууд, мүн республикымнай хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ба интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэд депутадуудта кандидадууд болгогдон дэбжүүлэгдэhэн байна.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта баллотировалагдаха зүбшөөлөө арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай, тэрэнэй үнэн соратнигууд — нүхэд Молотов ба Маленковой үгэhэ тухай мэдээсэлые республикымнай ажалшад барагдашагүй ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа. Манай арадай түүхэдэ болоhон мартагдашагүй энэ ехэ события хадаа республикымнай улам hайханаар hалбаран бадархын түлөө большевигүүдэй партиин, нүхэр Сталинай анхарал оролдолгоёо саг үргэлжэ табижа байдагые дахин шэнээр гэршэлнэ.

Манай республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци хадаа агууехэ Сталинай, тэрэнэй үнэн соратнигуудай зүгhөө манай арадта үзүүлhэн агууехэ этигэл найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулхын тулада шэнэ, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаад, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Республикын фабрика заводуудта, колхоз совхозуудта hунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөн үдэр бүри үргэдэнэ, ажалай гайхамшагта амжалтанууд туйлагдана.

Бүгэдэарадай hайндэр болохо февралиин 18-да республикымнай ажалшад эсэгэ Сталинайнгаа түлөө, үнэн сэхэ соратнигуудайнь түлөө, эрхим хүбүүд басагадайнгаа түлөө голосовалжа, большевигүүдэй партида, агууехэ Сталинда инаг дуратай байhанаа эли тодоор дахин харуулха байна.

Инаг түрэл Сталинайнгаа түлөө, эгээл ойрын соратнигуудайнь түлөө, эрхим хүбүүд басагадайнгаа түлөө голосовалхадаа, алдарта hайхан советскэ Эхэ оронойнгоо улам бэхижэхын ба hалбаран мандахын түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө голосовалха байнабди.

Эсэгэ Сталинайнгаа түлөө, үнэн сэхэ соратнигуудайнь түлөө, эрхим хүбүүд басагадайнгаа түлөө голосовалхадаа, арадуудай хоорондохи бата бэхи эб найрамдалай түлөө голосовалха байнабди.

Сталин — илалтымнай туг. Сталин — зол жаргалаймнай наран.

Советскэ арадай, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь агууехэ Сталин мандаха болтогой!

...оюзхосрондын областной профсоюзна хоёрдохи конференци дүүрэбэ

...алиин 11-эй үдэр Бурят-Мон... профсоюзуудай Областной ...тоосоото элидхэл тушаа ...гэ бслобо.

...л тушаа потребкоопераци... ...хүдэлмэрилэгшэдэй союзай ...түрүүлэгшэ нүхэр Шара... ...луута-Нуурай рудоуправле... ...хилэгшэ нүхэр Кротов, ...дын паровозно депо... ...лесарь нүхэр Воронков, ...дын паровозо-вагонно заво... ...чальник нүхэр Парамонов, ...нсервын комбинадай завко... ...рүүлэгшэ нүхэр Воробьев, ...)-гэй обкомой секретарь нүхэр Б. Л. Лобсанов, хамта 21 хүн үгэ хэлэбэ.

hүүлээрнь конференци болбол профсоюзуудай хүдэлмэриие улам hайжаруулха хэмжээнүүдые хараалhан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Удаань Бурят-Монголой профсоюзуудай Областной Соведэй шэнэ состав 31 гэшүүдhээ, 9 кандидадhаа, шалгалтын комисси 5 гэшүүдhээ hунгагдаа.

Конференцидэ хабаадагшад арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинда амаршалгын бэшэг угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Улаан туг абаба

...ын аймагай Усть-Киранай ...й Сталинай нэрэмжэтэ кол... ...түрүүлэгшэнь Н. Н. Чиков, ...ганизациинь секретарь Б. Г. ...ылов) ашаг шэмэтэ мал... ...үгжөөхэ 1950 оной түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргэжэ, аймаг дотороо түрүү hуури эзэлбэ. Тэрэнэйнь түлөө тус колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой ба аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг үгтөө.

hунгуулиин № 12 Железнодорожно округто

ГАБЬЯАТА АЖАЛАЙ ЖЭШЭЭ

Котельнэ цех соо орон сасуу, үүдэн дээрэнь, «Манай бүхы арадай гайхамшагта hайндэр — февралиин арбанаймые ажалай габьяагаар угтая» гэhэн лозунг татаатай.

Бага тортог боложо харалшаhан шэл хушалтыень үбэлэй наранай гэрэл нэбтэ сүмэлэн ороно. Хүнүүдэй толгойн оройгоор hолжорон ябаhан хүүргэтэ кран-гэнжэнүүдhээ hанжаhан томонууд томонууд дэгээнүүд бэлэн болоhон котелнуудые хабсаралгын цех худар хүнгэнөөр абаашана, орондонь хуушарhан нэгые удаагүй абаад ерэнэ.

Эндэ заhагдахаяа оруулагдаад байhан паровозуудай гол торхонууд стойло дээгүүр зүүн баруун гээшээ зурылданхай.

Тэдэниие тойрон хүдэлмэришэд ажалланад. Алха сабшуурнуудай, электросоолгонуудай наярhан абяан соо хүнүүдэй үгэ дуулданагүй. Саг сагтаа тэдэнэр бэе бэедээ hүүхирэлдэн үгэеэ абалсанад. Бултааран яараhан хэбэртэй. Тэдэнэй яаралынь гээгдэhэнhээ бэшэ, харин эршэ ехэтэ мүрысөөнэй яарал.

Цехын тэгэндэ байгша паровозой котелой топкые Андрей Прошенков ба Кирилл Филаретов хоёр хабсардаг. Эдэ нүхэд РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаа. «Эдээнhээ бултааран жэшээ абая!» гэhэн уряа хүдэлмэрилдэг газартань байна.

Прошенков, Филаретов хоёр хамсынуудаа шамажархинхайнууд, котелой зосоошье бэедэнь, газаашье бэедэнь орон гаран ажаллана. Мүнөө Прошенков хадаа хүүршэжэ үмхиршэhэн топкын нэгэ талыень автогенэй зөөлэхэн хүхэ дүлөөр хайлуулан зүhэнэ. Гурбан хурга зузаан шэрэм дүйтэй мастерай дуран соонь хайшалагдана. Нүхэрынь тэрэ эсхэгдэhэн газартань дары шэнэ халааhа табижа, олон тоото шүрэбүүдээр таб байса барюулна.

Дуушье гаралсаха сүлөөгүйнүүд, абяагүйгөөр hаналаа ойлголсон хүдэлмэрилнэд, паровозой гол зүрхыень түхэл байрадань тэхэрюулнэд. БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдахаар зүбшөөлөө Вячеслав Михайлович Молотовой үгэhэнэй харюуда үдэр бүхэнэйнгөө нормые 200 процент дүүргэхээр тэдэнэр hаяхан болоhон цеховой суглаан дээрэ уялга абаа hэн.

Түрүүшынгээ үдэрhөө эхилэн эрхим амжалта харуулбад. Жэшээлхэдэ, февралиин 8-най үдэр зуун жаран час соо хэгдэдэг ажалаа миил 70 час соо бүтээбэ. Туйлалтануудынь юун дээрэhээ болоноб гэбэл, хүдэлмэриингөө сагай минута, секунда бүхэниинень ашаттайгаар хэрэглэжэ шадаа. Ажалайнь бүхы хэрэгсэлнүүд удаанай бэлдэгдэнхэй, хододоо гар доронь байдаг.

Энээнhээ боложо хүдэлмэринь урагшатай. Агууехэ Сталинай эрхим соратник нүхэр Молотовто голосоо үгэхэеэ байнамди, хүндэлэлдэнь амжалтануудые туйлаха ёhотойбди гэжэ hанахадаа, эдэ нүхэд улам улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Нүхэд Прошенков ба Филаретов хоёрой уряае дэмжэн абажа, тус цехын эрхим хүнүүд Оскомов, Трифонов ба бусад стахановскаар ажалланад. Котельнэ цехын хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөөндэ завод соогоо бултааран түрүү hуури эзэлхын тула үдэр бүри үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые туйлана.

...Гудок ханхинажа, хүдэлмэриин саг дүүрэбэ. Стойлын доро обоо хүбөө түмэрэй зомгооhон, хаягдаhан хуушан детальнууд харагдана. Үнөөхи котелой hүүлшын шүрэбүүд мушхагдана.

Дээгүүр мостовой кран хүнхинэн ерэжэ, абарга гараар тэдэнэй заhаhан котелые hард байтар абаад ябашаба. Үшөө нэгэ илалта. Андрей Прошенков, Кирилл Филаретов хоёр баяртайнууд. Цехын начальник урматай ерэжэ, тэдэнэй гарые адхан амаршалаа. Мүнөөдэр тэдэнэр дахяад нормоёо үлүүлэн дүүргэбэ. Тэдэнэй дархалhан котелнуудынь шалгалтын туршалга дээрэ hайн сэгнэлтэ абадаг. Мүнөөдэршье мүн лэ —эрхим сэгнэлтэ абаа. Иигэжэ Ленинэй орденто ПВЗ-гэй простой хүдэлмэришэд рекорднуудые туйлана.

Иигэжэ габьяата ажалаараа hунгалтын үдэрые—тэдэнэр угтажа байнад.

Ц. Жимбиев.

МИНИИ БАЯР

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудай хүндэлэлдэ манай цехын комсомолецууд ба залуушуул стахановска вахтада жагсанхай. Би энэ алдарта үдэрые ажалай амжалтаар угтахын тулада үдэр бүриингөө нормые 150 процент дүүргэхэ гэhэн уялга абаад, тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлнэб. Тиихэтэеэ хамта hунгуулиин участогта үнтэргэгдэдэг хэмжээ-ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаалалсанаб.

Өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе үдэр бүхэндэ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор нүхэр Сталинай биографи шудалалгын кружогто hуралсанаб.

Агууехэ Сталинска Конституци намда зол жаргалта байдал, ажаллаха, hураха, амарха эрхэ олгоо. Эхэ оронойнгоо улам хүгжэхын тула февралиин 18-най үдэр агууехэ Сталинай үнэн соратник В. М. Молотовто өөрынгөө голосые тон ехэ омогтойгоор үгэхэб.

И. Санников, Улан-Удын паровозно депогой слесарь.

Кандидадтайгаа уулзаба

Аймагай центрын клуб соо hунгуулиин № 96 Кыренскэ округой 300 гаран hунгагшад сугларжа, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Бадма Шапшаровна Жамняноватай уулзаба.

Этигэмжэтэ нюур нүхэр Полухин үгэ абаад, иигэжэ хэлээ:

— Советскэ засаг эхэнэрнүүдтэ эрэшүүдтэй адли тэгшэ бүрин эрхэ олгоо. Энээнэйнь ашаар эгээлэй hаалишан эхэнэр нүхэр Жамнянова республикынгаа засагай дээдэ органдо эльгээгдэхээр дэбжүүлэгдэбэ гээшэ.

hүүлээрнь үгэ хэлэhэн Цыренов, Эрдынеева, Рудакова болон бусад 10 гаран хүнүүд февралиин 18-да нүхэр Жамняновада голосуудаа үгэхыень hунгагшадые уряалаа.

Депутадта кандидат нүхэр Жамнянова үгэ абаад, тон ехэ этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө hунгагшадта баяр хүргөөд, тэдэнэрэй үгэhэн захянуудые дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, хаба шадабаряа гарган ажаллахаб гэжэ мэдүүлээ.

Д. Янданов.

Искусствын ба литературын талаар Сталинска шангуудые олгохо комитедтэ

Искусствын ба литературын талаар Сталинска шангуудые олгохо комитедэй ээлжээтэ пленарна заседани февралиин 9-дэ А. А. Фадеевэй түрүүлэлгэ доро болобо. Пленум хадаа 1950 оной Сталинска шангуудые олгохоор табигдаhан, драматическа театрнуудай спектакльнуудые зүбшэн хэлсээ.

СССР-эй Арадай артист Ю. А. Завадский мэдээсэл хэбэ.

70 гаран зохёолнууд комитедтэ ороо, энэнь нёдондонойхиhоо нилээд олон байна. РСФСР-эй ба олохон союзна республикануудай театрнуудай спектакльнууд зууршалагдаа. Мүнөөнэй темэдэ манай агууехэ Эхэороной түүхын үнгэрhэн сагта зорюулагдаhан зохёолнууд ехэ hуури эзэлнэ. Постановконуудтай танилсахын тула комитедэй түлөөлэгшэд ороной олон арбаад городуудаар ябаа.

Зүбшэн хэлсэлгэдэ А. А. Фадеев, В. Г. Захаров, В. С. Кеменов, К. Г. Держинская, А. Я. Штогаренко, А. Д. Попов, Р. Н. Симонов, А. Б. Гольденвейзер, Ю. А. Шапорин, А. К. Гулакян, К. А. Караев, Д. Д. Шостакович, И. Э. Грабарь, М. Э. Чиаурели, Б. М. Кербабаев ба бусад хабаадаа.

(ТАСС).

* * *

Искусствын ба литературын талаар Сталинска шангуудые олгохо комитедэй ээлжээтэ пленарна заседани февралиин арбан нэгэндэ А. А. Фадеевэй түрүүлэлгэ доро болобо. 1950 оной Сталинска шан олгохоор табигдаhан оперо-балетнэ искусствын зохёолнууд тухай СССР-эй Арадай артист Ю. А. Завадский мэдээсэбэ. Тэдэнэй тоодо —РСФСР-эй ба союзна республикануудай городуудтахи оперо ба баледэй театрнуудай спектакльнууд бии.

Зүбшэн хэлсэлгэдэ А. А. Фадеев, К. Г. Держинская, В. С. Кеменов, Ю. А. Шапорин, В. П. Ефанов, А. В. Свешников, А. К. Гулакян, А. А. Хорава, Ф. М. Эрмлер, Л. П. Александровская, Т. Н. Хренников, А. Д. Попов, К. М. Сергеев, А. Б. Гольденвейзер, В. Г. Захаров, А. Г. Новиков, А. Я. Штогаренко, Р. Н. Симонов, К. А. Караев, М. А. Ибрагимов, Б. М. Кербабаев, М. Турсун-Заде, С. В. Михалков, Д. А. Шмаринов, Т. Н. Ливанова ба бусад хабаадаа.

(ТАСС).

hУНГУУЛИИН УЧАСТОГУУДТА

Орлигой агитпунктда

Ахын аймагай Орлигой агитпунктда үдэшэ бүри hунгагшад олоороо сугларна. hунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилэн энэ агитпункт ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бодото гуламта болонхой.

Аймагай культурын байшангай уужам ехэ, hаруул нэгэ комнато соо энэ агитпункт түхеэрэгдэнхэй. В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулhан фотовитринэнүүд, элдэб олон плакадууд ба лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Эндэ hунгагшад олоороо сугларжа, газетэ, журнал, политическэ ба уранзохёолой номуудые уншадаг, лекци ба элидхэлнүүдые үдэр бүри шагнадаг байха юм. Мүн культурын байшанда hунгагшадта шэнэ кинофильмнүүд харуулагдана.

А. Модонов.

Лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд

Сэлэнгын шпалозаводой партийна организациин агитколлектив 33 агитаторнуудhаа бүридэнэ. Энэ агитколлектив hунгуулиин кампаниин үедэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда агитационно-пропагандистска ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа.

Заводой дэргэдэхи агитпунктда түсэбэй ёhоор лекцинүүд уншагдадаг, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг байна. «Кореядахи событинууд» тухай, «27 жэл соо Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро— ленинскэ замаар», «Коммунизмын агууехэ барилганууд» гэhэн ба бусад лекцинүүд hаяын үдэрнүүдтэ уншагдаа.

Агитпунктдаа hунгагшад ехэ дуратайгаар ерэдэг юм. Эндэ hунгагшад үдэшэ бүри олоороо сугларжа, газетэ, ном уншадаг байха юм. Гадна, hунгагшад болбол депутадуудта кандидадуудай биографинуудтай танилсана. Ойлгогдоогүй асуудалнуудтаа дежурна агитаторнуудhаа ба hунгуулиин Участково комиссинуудай гэшүүдhээ тодорхой харюунуудые абадаг байна.

Е. Викторова.

Залуу hунгагшадай вечер

hунгуулиин Мухаршэбэрэй участогай агитпункт ВЛКСМ-эй айкомтой хамта залуу hунгагшадай вечер үнгэргэбэ.

Агитпунктые даагша нүхэр П. Тунухоновой вечерые нээhэнэй hүүлээр, «Советскэ засаг залуушуулда юу олгооб» гэhэн темээр лектор нүхэр Романов дэлгэрэнгы лекци уншаа.

Лекциин hүүлээр, Октябрьска зэбсэгтэ восстанида хабаадагша, Советскэ засагые тогтоолгын түлөө тэмсэлшэ байhан Глеб Васильевич Мурзин түрүүлэн үгэ абажа, хаанта засагай үедэ залуушуулай hунгалтада хабаадаха тухай ухаандаашье оруулдаггүй байhан тухай, Ленин ба Сталинай хүтэлбэреэр советскэ засаг тогтоогдоhоной ашаар, Сталинска Конституциин наран доро үргэн ехэ эрхэ сүлөө эдлэн, советскэ залуушуулай золтой жаргалтайгаар ажаhуудаг тухай залуу hунгагшадта хөөрэжэ үгөө.

Удаань партизайска отрядай командир ябаhан нүхэр Д. Т. Бельский Мухаршэбэр тосхондо Советскэ засагые тэрэнэй отрядай яажа тогтоолсоhон тухай залуушуулда дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэhэн байна.

Мүн нүхэд Оленников, Красинская ба бусад советскэ залуушуулай золтой жаргалтайгаар ажаhуужа ба эдэбхитэйгээр коммунизм байгуулалсажа байhан тухай хэлээ.

Түгэсхэл дээрэнь Гашейн МТС-эй самодеятельностиин коллектив залуу hунгагшадта hонирхолтой концерт харуулаа.

П. Степанов.

Түрүү агитаторнууд

Закаменай аймагай Цагаан Моринои сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитаторнууд РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ hунгагшадай дунда ойлгуулামжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд нүхэд Л. Чимитов, Р. Найданов, Н. Доржиева, избач Жалсанов ба бусад хадаа советскэ hунгуулиин системэ болон Сталинска Конституци тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Б. Шоёнов.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

★ ★ ★

Арадай үнэн хүбүүн

1905 ондо Баргажанай Улюкчикан нютагта Гомбожап хүбүүн түрөө һэн. Энэ хүбүүнэй ерээдүйнь Эхэ оронойнгоо, түрэл арадайнгаа хуби заяантай нигтаар холболдохо золтой байба. Сүлөөтэ арадтаа Гомбожап Цыдынжаповичын сүм үгэдэг эрдэм бэлигэйнь, ажал хүдэлмэриинь туйлалтанууд эсэгэ Ленинһээ, сэсэн мэргэн Сталинһаа, илалтата Октябрьһаа үндэһэтэй.

...Омог зүрхэнэй баяр
гээшэш,
Ошото галай эхин гээшэш,
Олон зоной түрүү гээшэш,
Октябрьска революциин
вождь гээшэш,
Агууехэ Сталин
багшамнай! — гэжэ

нүхэр Цыдынжапов «Октябриин галнууд» гэжэ шүлэг соогоо хэлэнэ.

Гомбожап Цыдынжапович бүри бага наһанһаа эхилжэ дуу хүгжэмдэ дурлаһан юм. Улюкчиканай зарим хүнүүдэй хилгааһан хуур дээрэ дуу дуулуулхадань, бишыхан Гомбожап тэдэниие хэдэн час соо шагнажа һуудаг һэн. Арадай дуу хүгжэмөөр дамжуулан ажалша зоной тэрэ үеын хүшэр хүндэ ажабайдалтай нүхэр Цыдынжапов танилсаа.

Оюун бэлигтэй энэ хүбүүе уданшьегүй ВЛКСМ-эй Баргажанай айком анхаралдаа абажа, саашадаа урган хүмүүжэхэ зам урдань нээгээ. 1926 ондо комсомолой айком Гомбожап Цыдынжаповичые республикынгаа столицада эльгээгээ һэн. Хамаг бүхы юумые танижа, мэдэжэ абаха тон ехэ хүсэлтэй хүбүүндэ городой олон хүн зон, үндэр гэрнүүд болон бусад юумэн барандаа «шэнэ дэлхэй» болоо. Гэбэшье, энэ «дэлхэй» тэрэниие айлгаагүй, харин хүсэл зоригыень улам хурсадхаа. Гомбожап Цыдынжапович гурбан жэлэй турша соо Бурят-Монголой АССР-эй Наркомпросой культпросведэй передвижной группада ажаллаһан юм.

Сталинска национальна политикын илаһанай аша туһаар советскэ олонациональна арад али бухы талаараа һалбаран мандаа. Манай Бурят-Монголдо хүсэн түгэлдэр промышленностиин болон олон тоото колхозуудай бии болохын хажуугаар национальна литература ба искусство бии болон ургаа. Энэ ургалтые түргэдхэлгэдэ нүхэр Цыдынжапов ехэхэн үүргэ дүүргэһэн байна. Тэрэ хадаа 1929 онһоо 1931 он хүрэтэр манай Эхэ ороной столица Москвада Крупскаягай нэрэмжэтэ самодеятельнэ искусствын Центральна байшангай национальна секторые даагшаар ажаллаа.

Оролдосотой ба эрдэм һургуули шудалха хүсэлтэй хүн бүхэндэ манай Эхэ орон дүүрэн арга боломжо олгодог. 1931 ондо нүхэр Цыдынжапов Луначарскиин нэрэмжэтэ театральна искусствын гүрэнэй Московско институтда һуража эхилээ. Тус институдые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ һүүлдэ, 16 жэлэй турша соо нүхэр Цыдынжапов Бурят-Монголой театрнуудта ажаллаһан байна. 1939 онһоо Гомбожап Цыдынжапович болбол Ленин—Сталинай алдарта партиин арюун һайхан зэргэдэ жагсана.

Һанаан бодол соо хэзээдэ байдаг 1940 он. Манай Эхэ ороной зүрхэн Москва, Кремль. Намарай нэгэ үдэшэ Кремлёвско башниин курантнууд долоо дахин сохижо, Спасска башниин булад үүдэн нээгдэбэ. Энэ үүдээр бурят-монгол арадай искусствын эрхим түлөөлэгшэд баяртай золтойнууд алхалан оробод. Тэдэниие хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Гомбожап Цыдынжаповай баяр омогорхолынь туйлай ехэ байгаа. Юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой театр автономно республикануудай национальна театрнууд соохоо эгээ түрүүлэн Москвада декада үнгэргэһэн байгаа бшуу. Энэ хадаа ехэ амжалта байгаа. Энэ амжалтые туйлагшадай түрүү зэргэдэ нүхэр Цыдынжапов ябалсаа. Бурят-Монголой искусствын гол гуламта болоһон тус театр правительственна дээдэ шагналда—Ленинэй ордендо хүртэһэн ба нүхэр Цыдынжапов ССР Союзай Арадай артистын хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна. Гадна Гомбожап Цыдынжапович Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн. Эдэ дээдэ шагналнууд болбол советскэ засагай жэлнүүдтэ бурят-монгол арадай туйлаһан һүр жабхаланта бадаралтые, большевистскэ партиин ба советскэ правительствын сэгнэшэгүй ехэ аша туһые дахяад баталаа бэлэй.

Гомбожап Цыдынжапович хадаа гансал өөрынгөө ургаха замые урдаа хараад ябадаггүй. Тэрэнэй халуун анхарал оролдолгын ашаар хэдэн олон бэлигтэй артистнууд манай республикада бии болонхой. РСФСР-эй габьяата артистнууд Языкова-Гомбоева, Петрова, БМАССР-эй Арадай артист Линховоин, БМАССР-эй габьяата артистнууд Бадмаев, Сахьянова ба бусад хэдэн олон хүнүүд бүхы советскэ орон соомнай суурхана.

1947 оной январиин 3-да Гомбожап Цыдынжаповичта түрэһэн нютаг Баргажанайнь болон бусад аймагуудай хэдэ хэдэн колхозуудай гэшүүдэй хамтын суглаануудһаа юрын бэшэ телеграмманууд ерээ һэн. Тэдэ телеграмманууд соогоо малша таряаша ажалшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта Таниие кандидат болгобобди гэжэ нүхэр Цыдынжаповта мэдээсээд, һунгуулиин № 675 Прибайкальска округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйһан байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо дүрбэн жал үнгэрөө. Мэнэ һаяхан мүн тиимэ удхатай телеграмманууд Гомбожап Цыдынжаповичта ерээ.

Үнгэрһэн дүрбэн жэл нүхэр Цыдынжаповайшье, тэрэниие кандидадаар дэбжүүлһэн ажалшадайшье ажабайдалда ехэхэн хубилалтануудые оруулаа. Бурят-Монголой культурын ба искусствын хүгжэлтэдэ онсо һуури эзэлһэн ажал-ябуулагша байһан туладаа нүхэр Цыдынжапов 1949 ондо Сталинска шангай лауреадай нэрэзэргэдэ хүртэһэн байха юм. 1950 оной августда Гомбожап Цыдынжапович республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор дэбжүүлэгдээ.

Нүхэр Цыдынжаповые өөһэдынгөө кандидат болгоһон ажалшадай ажабайдал улам бүри хүгжэн һалбарна. Һүүлэй жэлнүүдэй турша соо Курумканай, Баргажанай, Түнхэнэй болон бусад аймагуудта хэдэн олон шэнэ барилганууд, һургуулинууд, эмнэлгын газарнууд бии болоо. Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо рентген-кабинет байгуулагдаа. Социалистическэ ажалай геройнууд бии болоо, ордентой, медальтай хүнүүд олошороо.

Гомбожап Цыдынжапов бурят арадай үнэн хүбүүдэй нэгэн мүн. Эхэ оронойнгоо энэ патриодто һунгуулиин № 723 Прибайкальска округой бүхы һунгагшадай нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэнь лабтай.

Д. Гунзынов.

★

Советскэ агроном

Тамара Ивановна Макарова хадаа 1923 ондо Иваново городто түрөө һэн. Тамара Ивановна бага наһандаа эхэ эсэгэһээ гээгдэжэ, үхибүүдэй байшанда, удаань хүдэлмэришэнэй бүлэдэ хүмүүжүүлэгдэһэн байна.

Байгаалиие хубилгагша мичуринска агробиологическа наукые гүнзэгыгөөр шудалха хүсэл үшөө дунда һургуулида һуража байхадань Тамарада түрөө юм. 1941 ондо дунда һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр хүсэл зорилгоёо бэелүүлхын тулада нүхэр Макарова хүдөө ажахын институтда ороо һэн. Тус институдаа Тамара Ивановна 1945 ондо эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргээд, Бурят-Монголдо хүдэлмэрилхээе ерэһэн байна. Мүн энэ жэлдээ тэрэ ВКП(б)-гэй гэшүүндэ абтаа.

Тамара Ивановна 1945 онһоо эхилэн Курбын МТС-эй ахалагша агрономоор таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа, тэрэ өөрынгөө бүхы эрдэм мэдэрэлые газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ ба баян ургаса хуряаха хэрэгтэ зорюулна. Нүхэр Макарова МТС-эй харьяата колхозуудай гэшүүдые мичуринска түрүү агробиологическа наукын туйлалтануудтай ба социалистическэ газартаряалангай түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй саг үргэлжэ танилсуулдаг юм. Тэрэ хадаа үнэн сэхэ ажалаараа колхознигуудай болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ехэ хүндэтэй ба алдар солотой болоо.

Партийна ба ниитын хүдэлмэридэ нүхэр Макарова эдэбхитэйгээр хабаадалсана. МТС-эйнгээ партийна эхин организациин секретаряар тэрэ хүдэлмэрилнэ. Мүн нүхэр Макарова ажалшадай депутадуудай Заиграйн аймсоведэй депутадаар ба ВКП(б)-гэй айкомой гэшүүнээр һунгагданхай.

Курбын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад, «Улаан Эрхирик» колхозой гэшүүд һунгалтануудай урда тээхи суглаанууд дээрээ нүхэр Тамара Ивановна Макаровае һунгуулиин № 54 Усть-Курбинска округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

★ ★

Үндэр ургасын мастер

Һунгуулиин № 52 Заиграевска округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир, үндэр ургасын мастер, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Серапион Кириллович Киселев дэбжүүлэгдэнхэй.

1940 ондо нүхэр Киселев колхоздоо ефремовскэ звено эмхидхэһэн байна. Агротехническэ комплексно хэмжээ-ябуулгануудые хэрэглэжэ, түрүүшын жэлдэ тус звено өөрынгөө участогай гектар бүриһөө 25,5 центнер ба үндэр ургасын участок болохо 3 гектарһаа 54—54 центнер шэниисэ хуряаһан байна.

Нүхэр Киселев 10 жэлэй турша да колхозойнгоо семеноводческо звеное хүтэлбэрилхэ зуураа, мэргэжэлээ улам дээшэлүүлэн, газартаряалангай культурые хүгжөөн, жэл бүри үндэр ургаса хуряажа, колхозоо һайн шанартай үрһөөр хангаһан байна. 1947 ондо Серапион Кириллович үндэр ургасын участогай га бүриһөө 40,5 центнер ба бусад участогһаа 23—23 центнер шэниисэ хуряагаа һэн. Энэ амжалтынь ба манай республика дотор ефремовскэ хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Киселевто 1948 ондо Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр нэрэзэргэ олгоо.

Мүн үнгэрэгшэ жэлдэ сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаань, үндэр ургасын мастер нүхэр Киселев 200 гектар талмай дээрэһээ га бүриин 12 центнер ба үндэр ургасын 5 гаһаа гектар бүриин 33 центнер ургаса ... байна. Тиигэжэ Серапион Ки... вич болбол мичуринска аг... гическа наукын туйлалта... шадабаритайгаар хэрэглээд ... ямаршье ган гасууһаа ... гэжэ харуулаа.

Нүхэр Киселев эдэ туйла... жалтаараа һанаагаа ам... Харин ерэхэ жэлдэ бүри ба... гаса хуряахын тулада эсэш... шагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

И. Кузь...

Зондоо хүндэтэй хүтэлбэрилэгш...

Иван Аввакумович Вторушин 1904 ондо Байкало-Кударын аймагай Красный Яр гэжэ тосхондо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байгаа. Үгытэй ядуу байдалтай тула тэрэ бага балшар наһанһаа

хүдэлмэрилжэ эхилһэн юм.

Имагтал Агууехэ Октябрь тэрээндэ зол жаргал асараа.

Коллективизациин боложо байха үедэ Иван Аввакумович 27-той байгаа. Бүри тэрэ үедэ нүхэр Вторушин эдэбхитэй эмхидхэлшэ ба хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулһан байна.

1932 онһоо эхилэн Иван Аввакумович хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябаһан байна. Кабанскын аймагай Красноярска, Шергинскэ сельсоведүүдэй түрүүлэгшээр тэрэ хүдэлмэрилөө. Удаань нүхэр Вторушин тус аймагай коммунальна ба газартаряалангай таһа... даагшаар хүдэлмэрилжэ ба... аймгүйсэдкомой түрүүлэгш... логшоор дэбжүүлэгдэһэн ба...

1944 ондо Иван Авва... Байкало-Кударын аймгүйс... түрүүлэгшын орлогшоор эль... Хоёр жэл тухай энэ тушаа... дэлмэрилөөд байхадань, 194... тэрэниие аймгүйсэдкомой ... лэгшээр дэбжүүлһэн юм.

Нүхэр Вторушинай бүхы ... ябуулга хадаа арад зонтой ... шагүй холбоотой. Бүхы хүс... ба шадабаряа, баян дүй ду... тэрэ арад зоной аша туһа... рюулдаг байна. Имаһээ ... ажалшад тэрээниие ехэ ... дэг юм. Нүхэр Вторушинай ... бэри доро 1948 ондо аймаг... хы толотомо амжалтануу... лаһан байна. Тэрэнэй түлөө ... Аввакумович «Хүндэлэлэй ... орденоор шагнагдаа һэн.

1947 ондо һунгуулиин К... округой һунгагшад нүхэр В... ниие БМАССР-эй Верхов... ведтэ депутадаар һунгаһа... Үнгэрэгшэ 1950 ондо Иван ... мович Байкало-Кударын ... Соведэй депутадаар ба ай... комой түрүүлэгшээр һунга...

«Прибайкалец» гэжэ ... ажахын артелиин гэшүүд, К... дунда һургуулиин багш... Дубининска загаһанай завод... лективүүд БМАССР-эй Ве... Соведэй депутадта канд... большевистскэ партиин үнэ... бүүн Иван Аввакумович Вто... ниие дэбжүүлэ. Иван Авв... вич арадай этигэл найдабар... рин дүүргэжэ шадаха байһа...

Һунгуулиин № 37 Бай... дарын округай һунгагшад ... Аввакумович Вторушинда ... суудаа нэгэн хүн шэнгээр ...

БАЯРТАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Сосново-Озерскын кинотеатр соо Яруунын аймагай центрын һунгагшад февралиин 8-най үдэшэ тон олооро сугларжа, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Иннокентий Иванович Шамановтай, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, Советскэ Союзай Герой Иван Максимович Трофимовтай туйлай ехэ баярай оршон байдалда уулзаба.

Этигэмжэтэ нюурнууд нүхэд Зубарев ба Токорева гэгшэд Иннокентий Иванович Шамановай, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Трофимовай биографинуудтай һунгагшадые танилсуулаад, һунгалтануудай үдэр бултадаа нэгэн хүн шэнгээр тэдээндэ голосуудаа үгэхыень сугларагшадые уряалба.

Февралиин 9-нэй үдэшэ Яруунын мяханай совхозой һунгагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат И. И. Шамановтай ба БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Бато Семенович Семеновтой уулзаһан байна.

Б. Шаралдаев.

★ МАНАЙ КАНДИДАДУУД ★

СМИРНОВ Дмитрий Михайлович, Бурят-Монголой АССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министр—һунгуулиин № 73 Кяхтын городской округто.

ЗОЛТУЕВА Цырендыжит Чагдуржаповна, Ториин аймагай Дээдэ-Бургалтайн сомоной Соведэй «Улаан Бургалтай» колхозой тарланажалай бригадын моришон—һунгуулиин № 95 Бургалтайска округто.

ПАРАМОНОВ Анатолий Алексеевич, Улан-Удын Ленинэй орденто паровозовагонно заводой начальник—һунгуулиин № 19 Театральна округто.

ХАНДАЖАПОВА Дымидцу Чимитовна, ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной комитедэй пропаганда ба агитациие эрхилхэ секретарь—һунгуулиин № 17 Комсомольско округто.

БОРИСОВ Николай Иванович, Бурят-Монголой АССР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ—һунгуулиин № 85 Нижне-Ангарска округто.

ХАМАГАНОВ Антон Ха..., ВКП(б)-гэй Улан-Удэ городой ... ской Райкомой нэгэдэхи секре... һунгуулиин № 5 Серовско ок...

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

Партийна хүтэлбэрилэгшэ

...бшэ тайгаар, уула хадаар эл- ... Закаменай аймаг урдань Бу- ...-Монголой эгээн гээгдэнги ха- ...ы углуу тохойнуудай нэгэн ...ан юм. Тэндэ һаяын саг хү- ...р таряа, овощь, хартаабхын ... ургаса абажа гүйсэд шадаг- ...ыгүй, ашаг шэмэ ехэтэ мал ...р үсхэдэггүй байгаа.

...алинска Конституциин наран ... мүнөө Закаменай зон элбэг ...ог, баян культурна ажабай- ...ай болонхой. Түрүү мичурин- ...укые үргэнөөр нэбтэрүүлһэ- ...шаар аймагай колхозууд үн- ...баян ургаса абадаг, ашаг шэ- ...мал адууһа үсхэдэг болонхой. ..., тосхонуудта Ильичын лам- ...нууд яларна.

...эжэ холын Закаменай аймагай ...шарайнь үндэһөөрөө ху-...

... бүхы амжалтануудые туйла- ...улада ВКП(б)-гэй Закаменай ... ба тэрэнэй нэгэдэхи секре- ... Радний Николаевич Яковлев ... оролдолго гаргаһан байха

...ал хадань һунгуулиин № ... Санагын округой һунгагшад ...ай Николаевич Яковлевые нэ- ...уугаар БМАССР-эй Верховно ...ай депутадта кандидадаар ...үүлээ.

...ай Николаевичын биографи ...тскэ олон хүнүүдэй биографи- ... тон адли. Тэрэ хадаа больше- ...тско партиин ба Советскэ пра- ...льствын ашаар партийна хү- ...эрилэгшэ болон ургаа. Яков- ... болбол 1933 ондо 19 наһатай- ... Улан-Удын автодорожно тех- ...ум дүүргээ. 1939 он хүрэтэр ...нгөө мэргэжэлээр жэшээтэ ...аар хүдэлмэрилжэ, партийна ...мэридэ дэбжүүлэгдэһэн бай-

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын үдэрһөө хойшо нүхэр Яковлев өөрынгөө арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө ами бэеэ хайралангүй дайлалдажа гараһан байна. Дайшалхы габьяануудыень тэмдэглэжэ, Советскэ правительство тэрэниие хоёр «Дайшалхы Улаан Тугай», «Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай» 1 зэргын, «Улаан Одоной» орденуудаар ба «Москвае хамгаалгын түлөө», «Германиие илаһанай түлөө» медальнуудаар шагнаһан байна.

Дайнһаа бусажа ерээд, Яковлев хадаа ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой 2-дохи секретаряар, 1947 онһоо аймгүйсэдкомой түрүүлэгшээр, 1950 онһоо айкомой 1-дэхи секретаряар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Яковлев аймагайнгаа ажахые ба культурые хүгжөөхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана.

Алдарта һаалишан

1930 ондо Улекчин нютагай үгытэй ба дунда шадалтай таряашад хамтаржа, «Первое мая» колхоз эмхидхэһэн байгаа. Тиихэдэ тэрэ колхозой правлени ажалда шадамар бэрхэ хүнүүдээ харюусалгатай участогуудтаа табиба. Угһаа хойшо мал харууһалжа һураһан Цырен Очировнада һаалишын хүдэлмэри даалгагдаба.

Тэрэ хадаа колхозойнгоо ниитын малажалые үсхэбэрилхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаараа хүдэлмэрилбэ. Һаалишан Цырен үнеэдэйнгээ ашаг шэмые дээшэлүүлхын ба түлыень хоролтогүйгөөр түлжүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг эрхим һаалишан юм.

Цырен Очировна ниитын малажалда эрхимээр хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө 1940 ондо «Ажалда шалгарһанай түлөө» медаляар шагнагдаһан байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ патриотическаар хүдэлмэрилжэ, хоёр хүнэй хэхэ ажалые гансаараа хэдэг байһан юм. Ахалагша һаалишан Цырен фермынгээ бусад һаалишадые өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургадаг. Нүхэр Цыбенова болбол хүдэлмэридөө амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Цырен Очировна болбол ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ хадаа ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой пленумэй гэшүүн, аймагай Соведэй депутат юм.

«Первое Мая» Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай колхозни-гууд, Михайловска долоонжэлэй һургуулиин багшанарай коллектив бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган нүхэр Цыбенова Цырен Очировнае һунгуулиин № 59 округһоо Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна.

Нүхэр Цыбенова энээнэй урдахи һунгалтада депутадаар һунгагдаад байхадаа, арадай даалгаһан найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулжа шадаһан байна.

Ц. Намдаков.

Колхозой түрүүлэгшэ

Лаврентий Степанович Белоусов Прибайкальска аймагай Покровско тосхондо 1900 ондо түрөө һэн. Арбан юһэ хүрэтэрөө түрэһэн эсэгынгээ ажахыда тэрэ хүдэлмэрилөө.

Октябрьска революциин илаһанай һүүлээр залуу советскэ засагые унагаахаар һэдэһэн дотоодын контрреволюци ба гадаадын интервенци Сибирь ба Дальна Востогто хорото һүйдхэл ушаруулжа байба. Тэдэнэрэй муухай аашада зэбүүрхэһэн залуу Белоусов 1919 ондо партизан боложо мордоод, Моровой отрядта орожо, контрреволюцида ба японско интервентнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ зоригтойгоор хабаадаһан байна.

Советска гүрэнэй территори дээрэһээ хорото дайсадай хамагдаһанай һүүлээр, Бурят-Монголдо советскэ засаг бэхеэр тогтоогдоо. Тиихэдэ Лаврентий Степанович нютагаа—Покровско тосхондоо бусажа ерээд, хүдөө ажахын хүдэлмэри эрхилбэ.

Коллективизациин эхилхэлээр, 1931 ондо нүхэр Белоусов өөрынгөө тосхондо колхоз эмхидхэлгын үүсхэлшэ болоһон байгаа. Тэрэ колхоздонь гражданска дайнай легендарна герой В. И. Чапаевай нэрэ олгогдоһон байна.

Нүхэр Белоусов колхозой түрүүлэгшэ болгогдоод, бүхы хүсэ шадалаа колхозойнгоо ажахые бэхижүүлгэдэ ба хүгжөөлгэдэ зорюулһан байха юм. Тэрэнэй хүтэлбэрэр Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз ёһотой большевистскэ колхоз боложо, гэшүүдынь шанга шадалтай болонхой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Лаврентий Степанович үшөө дахин гартаа буу барижа, Агууехэ Октябриин туйлалтануудые хамгаалгада жагсаба.

Немецко-фашистска булимтарагшадта ба японско империалистнарта эсэргүү дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр нүхэр Белоусов түрэл колхоздоо бусажа ерэбэ. Колхознигуудынь колхозой хүтэлбэриие тэрээндэ дахин найдажа даалгаба. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз нүхэр Белоусовай хүтэлбэреэр ажахын ба эмхидхэлэй талаар нилээд бэхижээ. Лаврентий Степановичын үүсхэлээр тэрэ колхоздо гидроэлектростанци баригдажа, хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүд механизацилагдаһан байха юм.

Жэшээлхэдэ, модо хюреөдэхэ рама тодхогдоһон ба малай тэжээл бэлэдхэхэ машинанууд абтаһан байна. Ерэхэ хабар электроаппарадаар хонидойнгоо нооһо хайшалха байна. Гадна тус колхоз радиотой болонхой. Мүн аймагайнгаа центртэй телефонно харилсаа байгуулаа. 6 километр утатай магистральна канал татажа, сабшалангай 100 гектар газар уһалдаг болоо. Тэрэнэй ашаар 1950 ондо сабшалангай ургасые нилээд дээшэлүүлһэн байна. Колхозой правлениин шэнэ байшан баригдаа.

Нүхэр Л. С. Белоусов хүдэлмэридөө амжалтануудые туйлаһанай түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» медальнуудаар шагнагдаһан байна.

1947 ондо нүхэр Белоусов БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһан байгаа. Өөрынгөө депутатска ажал-ябуулгын үе соо арадай хэрэгэй түлөө ёһотой оролдогшо байһанаа харуулаа.

Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозни-гууд, Селенгинскэ шпалозаводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад нүхэр Лаврентий Степанович Белоусовые һунгуулиин № 83 Ильинскэ округһоо Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй депутатта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

Эрхим стахановец

...иаил Тимофеевич Головунин ... ондо Заиграйн аймагай Иль-...станциин түмэр замай хүдэлмэ-...эй бүлэдэ түрэһэн байна. Тэ- ...болбол 1931 ондо таряашан за-...улай һургуули дүүргээд, ...ын лесхоздо хүдэлмэрилөө. ...ань, 1939 онһоо 1946 он хүрэтэр нүхэр Головунин Советскэ Армиин зэргэдэ алба хэһэн байна.

Армиһаа бусажа ерээд. Михаил Тимофеевич Эрийскэ леспромхоздо ашаа тээгшээр хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Мүнөө нүхэр Головунин стахановска ажалаараа аймаг дотороо суурханхай. Тэрэ хадаа дүрбэн жэл соо 8 жэл хахадай түсэб дүүргэһэн ба ажалшадай депутадуудай нютагуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үнгэрэгшэ жэлэйнгээ даалгабариие һунгалтын үдэр 180 процент дүүргэһэн байна.

Нүхэр Головунин профсоюзай нютагай комитедэй түрүүлэгшэ юм. Тэрэ хадаа леспромхозойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, өөрынгөө дүй дүршэлые бусад хүдэлмэришэдтэ дамжуулан үгэнэ.

Түс леспромхозой хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив һунгуулиин № 55 Ильинскэ округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар эрхим стахановец нүхэр Головуниние нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

И. Филиппов.

Суута забойщик

Арадай үнэн хүбүүн Андрей Евграфович Морозовые Холтосоной руднигай ба Баянголой электростанциин ажалшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 34 Холтосоной округһоо дэбжүүлээ.

Нүхэр Морозов 1937 он болотор Ториин аймагай «Улаан партизан» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ хүдэлмэрилөө. 1937 ондо Андрей Евграфович Холтосон руднигта забойщигоор ороһон байна. Энэ мэргэжэлээ түргэн шудалжа, нүхэр Морозов дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэн болоһон байха юм.

1941 ондо нүхэр Морозов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда мордоһон байна. Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр тэрэнэй хуушан ажалдаа бусажа ерэхэдэнь, тэндэхи нютагынь ехээр хубилһан, ой тайгын шууяжа байһан газарта город тогтоогдоһон, гэр байшангууд олоороо баригдаһан байна.

Урдань гараар хүдэлмэрилдэг забойщигой хайлаа һалажа, мүнөө хадын ажал хуу механизацилагдаа. Нүхэр Морозов эндээ крепильщигээр хүдэлмэрилхэ зуураа, халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үндэр амжалта туйладаг байгаа. Тэрэнэйнгээ түлөө Андрей Евграфович хүндэлэлэй доскада ба хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэһэн байха юм.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан эрхим стахановец нүхэр Морозов «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа һэн.

1950 оной март һарада нүхэр Морозов Холтосон руднигай мастер болгогдожо дэбжүүлэгдэһэн байна. Алдарта ажалаараа нүхэр Морозов коллективэйнгээ дунда суурхажа, ехэ хүндэтэй болоо. Тиимэһээ Холтосон руднигай ажалшад Андрей Евграфович Морозовые Городокско городской Соведэй депутадаар һунгаһан байха юм.

Һунгалтын үдэр—февралиин 18-да Холтосон руднигай ажалшад арадай үнэн хүбүүн Андрей Евграфович Морозовто голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэ байна.

О. Философова.

Арадай үнэн басаган

...анай республикын нютагай ...мышленностиин Министерствын ...ын гуталай фабрикын коллек- ... өөрынгөө эрхим стахановка ...р Цыренжигмыт Ринчиновна ...оновае БМАССР-эй Верховно ...ай депутадта кандидадаар ...айгаар дэбжүүлээ.

...үхэр Молонова 1929 ондо Кях- ... аймагай Суджи гэжэ тосхон- ...үгытэй бурядай бүлэдэ түрэһэн ... Цыренжигмыт Ринчиновна ...һургуули дүүргэнхэй. Эдир ба- ...ахаһаа хойшо нүхэр Молоно- ...промышленна предприятида хү- ...рилхые хүсэдэг һэн. Энэ хү- ... бэелүүлэн Кяхтын гуталай ...рикада хүдэлмэрилхэеэ тэрэ ...он байна. Цыренжигмыт тэн- ...утал оёхо үйлэдбэриин бэлэд- ...ын мэргэжэл оложо абаһан ... Өөрынгөө дуратай ажалда ... Молонова бүхы хүсэ шада- ... зорюулдаг.

...ренжигмыт нүхэдэйнгөө дун- ... хүндэтэй, фабрикада ажал- ... бүхы үе соогоо стахановдо хүдэлмэрилжэ сууда гараһан ... юм. Тэрэ хадаа үйлэдбэ- ...гөө даалгабариие үдэр бүхэн- ...150—200 процент дүүргэдэг, эр- ...шахартай продукци гаргадаг ... Цыренжигмыт Ринчиновна ...гөө стахановска дүй дүршэлдэ нүхэдөө оролдосотойгоор һургана.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгын эхилхэдэ тус фабрикын коллектив һунгуулиин № 76 Кяхтын Ленинскэ округһоо депутадта кандидадаар нүхэр Молоновае нэгэн дуугаар дэбжүүлээ

...лясо.

Һунгагшадай захяа

Һунгуулиин № 31 Танхойско округой һунгагшадтай уулзахаяа БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Г. П. Цыганковой ерэһэн тухай мэдээн Мишиха поселок соо тэрэ дороо тараашаба. «БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Цыганковые хоёрдохёо дэбжүүлээбди. Григорий Павлович хадаа арадай этигэл найдабариие тон һайнаар дүүргэдэг, үнэн шударгуу хүн» гэжэ Мишиха станциинхид өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

Үдэшын 8 саг. Улаан буланда һунгагшад дүүрэн сугларба. Этигэмжэтэ нюур нүхэр Коротков өөрынгөө үгэ соо иигэжэ хэлээ:

—Бидэнэр өөһэдынгөө кандидадые һайн мэдэнэбди. Тэрэ хадаа Эхэ оронойнгоо, арадайнгаа үнэн хүбүүн мүн. Һунгалтануудай үдэр Григорий Павловичда бүгэдөөрөө голосуудаа үгэхыетнай уряалнаб.

Удаань һунгагшад нүхэд Кобылкин, Петрутчик, Алексеенко ба бусад халуун үгэнүүдые хэлээ. Тэдэнэй нэгэниинь дүтэ тойрон байдаг нютагуудтай холбоомнай муу байна, юуб гэхэдэ, гол горхонуудта хүүргэ хэгдээгүй байһаар. Энээн тухай ба мүн һургуулиин һайн байшан бариха, арад зониие культурнаар хангалгые дээшэлүүлхэ тухай Григорий Павлович һаналаа табиха аабза гэжэ найданабди гэжэ хэлээ.

Нүхэр Цыганков һунгагшадта баясхалан хүргөөд, Мишиха поселогой ажалшадай захяануудые дүүргэжэ, поселогые улам болбосон түхэлтэй болгохо, поселогой зоной дунда культурно-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха талаар хэмжээнүүдые абаха байһанаа найдуулба.

Уласхоорондын байдал тухай нүхэр Цыганковой лекци уншаһанай һүүлээр, Бабушкин городой уран һайханай самодеятельностиин коллектив концерт харуулба.

Н. Святогор.

Элүүрые сахигша

Советскэ засаг бурядай эхэнэрнүүдые сүлөөлжэ, бүрин эрхэтэй болгоһон байна. Энэ нангин эрхээ эдлэн бурядай басагад һуралсаха, хүдэлмэрилхэ, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха аргатай болоо.

Энэ эрхын ёһоор бурят-монгол арадай басагад өөһэдынгөө дураар эрдэм һургуулида һуралсажа, дуратай мэргэжэлээ абана. Тэдэнэй дунда жиирэй бурят басаган Вера Ринчиновна Боянова оролсоно. Нүхэр Бояновагай биографи советскэ олон врачуудай биографитай адлирхуу юм.

Вера Ринчиновна 1913 ондо Баргажанай аймагай үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. 1930 ондо Баргажанай дунда һургуули дүүргээд, нүхэр Боянова Улан-Удын медицинскэ техникумдэ орожо, 1933 ондо тэрэнээ дүүргээд, һүүлээрнь Хойто-Байгалай аймагта Улаан Чумагай акушеркээр хүдэлмэрилжэ байһанаа 1935 ондо академик Павловай нэрэмжэтэ Ленинградска 1-дэхи мединститутда тэрэ эльгээгдэһэн байгаа. 1940 ондо һургуулияа дүүргэжэ, Вера Ринчиновна түрэл Бурят-Монголоо ерэһэн байна. Энэ жэлдээ нүхэр Боянова большевигүүдэй партиин зэргэдэ жагсаа һэн. Түрүүн городской районой райздравые даагшаар, удаань 1942 онһоо горздравые даагшаар тэрэ дэбжүүлэгдээ.

Нүхэр Боянова эмхидхэлгын ба хүтэлбэрилхы шадабари ехэтэй байжа, богонихон саг соо арад зонойнгоо дунда хүндэтэй болоһон байна. Вера Ринчиновна городой медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада нилээд ехэ юумэ хэһэн байха юм.

Вера Ринчиновна хадаа партийна, советскэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Нүхэр Боянова городской Соведэй депутат, ВКП(б)-гэй Обкомой, горкомой ба райкомой гэшүүн. Ажалшадай этигэл найдабариие тэрэ хадаа бодото ажалаараа харюулдаг байна. Ургажа ябаһан врач нүхэр Боянова 1948 ондо БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын Министрээр томилогдоод, даалгабарита хүдэлмэреэ үнэн сэхээр дүүргэжэ ябана. Республикынгаа ажалшадай элүүр энхэ байдалай түлөө нүхэр Боянова бүхы хаба шадабаряа, хүсэ шадалаа, мэргэжэлээ үгэдэг. Тиимэһээ манай республикын ажалшад тэрээниие хүндэлхэ ёһоороо хүндэлнэ.

Һунгуулиин № 84 Горячинска округой һунгагшад сталинска блогой кандидат Вера Ринчиновна Бояновада февралиин 18-да өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ байна.

В. Берзин.

Манай республика дотор

Һунгалтавуудай хүндэлэлдэ

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй үүсхэлээр һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөн аймаг дотор үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Тус колхозойхид Российска Федерациин ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд болотор үрһэеэ сүм сэбэрлэжэ хааха. 11 мянган ашаа наг шэбхэ полинууд дээрээ адхаха, 230 центнер үнэһэ ба 130 центнер шубуунай аргал суглуулха уялга абанхай. Хабарай тарилгын бэлэдхэлые эдэнэр үргэнөөр ябуулжа байна. Полинууд дээрэ саһа тогтоолгын түсэб дүүргэгдэв. Үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ дээрэ электрын хүсөөр хүдэлдэг ВИМ гэжэ орооһо сэбэрлэлгын машина тодхогдонхой.

Колхозой түмэршэ дархан, Социалистическэ Ажалай Герой Шагжи Убарданович Тубденов таряанажалай 2-дохи бригадын машинануудые бултыень заһабарилаа. Ленинэй, Маленковой ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд калининайхидай уряае халуунаар дэмжэн, агротехническэ хэмжээябуулгануудые дүүргэжэ байна.

С. Тараскин.

Финансова хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөнэй дүн

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба профессиональна союзуудай областной Соведэй хамтарһан заседани хадаа 1950 оной 4-дэхи квартал соо финансова бюджедые дүүргэлгээр республикын аймагуудай ба городуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Мүнгэ элсүүлгын түсэбые налогоор 108,9 процент, страховой түлбэреэр 101,1 процент дүүргэһэя Сэлэнгын аймаг (гүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев, финансова таһагые даагша нүхэр Санжиев) тус мүрысөөндэ илаа. Энэ аймагта БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба облпрофсоведэй дамжуулгын улаан туг ба 1-дэхи мүнгэн шан барюулха гэһэн тогтоол заседани дээрэ баталан абтаһан байна.

Р. Иткин.

Артистнууд модошодто ерээ

Бурят-Монголой передвижной театрын артистнар Заиграйн ба Хоринн аймагуудай леспромхозуудай модошодто концертнүүдые, зүжэг наада харуулхаар гараба. Эдэнэр Хандагайн леспромхозой табан участогууд дээрэ, Хоринн леспромхозой гурбан участогуудта ябажа, модошодто һонирхолтой концертнүүдые харуулаад байна.

ШЭЛЭЙ ЗАВОД. Зураг дээрэ: ажалшадай депутадуудай городской Соведэй депутат, комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Дарья Хмелева гэгшэ РСФСРэй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, үдэр бүриингөө нормо 130—135 процент дүүргэнэ. Шэлэй эбдэрэлгэ 3 процентээр бага болгоо.

О. Сурнаковагай фото.

Мүрысөөндэ илагшад

Курбын леспромхозой модошод Российска Федерациин ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, уялгануудаа дүүргэхын тулада тэдэнэр ехэхэн оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Коммунист Ж. Базаржаповай хүтэлбэрилдэг ашаалгын бригадын гэшүүд үдэрэйнгөө даалгабарие хододоо 130—140 процент дүүргэнэ. Энэ бригада абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Тус бригадын эрхим хүдэлмэришэд—шофернууд К. Кандыбаев, И. Шмаков, токарь комсомолец В. Ковалев, электрохюрөөгэй мотори ст Б. Шолхоев гэгшэд дирекциин, парторганизациин ба профкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Нимацу Аюрова—эрхим хонишон

Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Нимацу Дондоповна Аюрова даабарита хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Нүхэр Аюрова үнгэрэгшэ жэлдэ 80 эхэ хониноо 130 хурьга абаад, бүгэдынь хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн ба нютагай үүлтэрэй хонин бүриһөө 2 килограмм 150 грамм нооһо хайшалжа абаһан байгаа.

Мүнөө Нимацу Дондоповна үнгэрэгшэ жэлэйнгээ амжалтые бүри арбидхахын түлөө оролдоно. Тэрэ хадаа хонидто үбһэ тэжээл хаһа саг соонь үгэжэ, бүлеэн уһаар уһалдаг юм. Иимэ харууһа хангаһанай ашаар, нүхэр Аюрова мүнөө үбэл хонидоо тарганаар ондо оруулжа, тобир хурьгадые абажа байна.

Н. Хазагаев.

ШАТАР

Колхознигууд-шатаршадай турнир

Байгша оной январиин 28-һаа февралиин 6 болотор Дальневосточно зонын колхознигууд—шатаршадай турнир Чита городто үнгэрэгдөө. Бурят-Монголой АССР-һээ Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозник, зонын экс-чемпион, 1950—1951 оной республикын чемпион Бабасан Ринчинов, 1950 оной зонын чемпион Нима Эрдынеев (Яруна, Исингын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз) тус турнирта хабаадалсаа.

Читын, Примориин, Хабаровскын, Бурят-Монголой бэрхэ шатаршад Дальневосточно зонын түрүү һуури буляалдажа үсэд шангаар тулалдаба.

Бабасан Ринчинов 8-һаа 7 очкотой боложо, 1-дэхи һуури эзэлээд, Дальна Востогой чемпионой нэрэ зэргэтэй болобо. 2-дохи һуури Читын түлөөлэгшэ Бадмажабэ абаба. 3-дахи һуури Нима Эрдынеев эзэлээ.

Б. Ринчинов Воронеж городто март һарада болохо финальна турнирта хабаадалсаха эрхэ олоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай коммюнике

ПАРИЖ, февралиин 9. (ТАСС). 1951 оной февралиин 5—6-да заседани хэһэн эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариаг иимэ коммюнике толилоо гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ:

Секретариат хадаа дайнай ургажа байгаа аюулай дундуур хүгжэжэ үргэлжэлһөөр байгаа эб найрамдалда дуратай элдэб янзын теченинүүдые эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ нэгэдүүлхэ аргануудые бэдэрһэн байна. Корейскэ конфликтые эбэй ёһоор шиидхэхэ хэлсээнүүдые дары хэхэ арга боломжо зайлуулхаар шэглүүлэгдэһэн ба Хитадай арадай республика тушаа дайсан харша шэнжэ шанартай американска дурадхалнуудые ООН-эй Политическэ комитедэй дэмжэһэнтэй дашарамдуулан, дайнай ургажа байгаа энэ аюул улам шангадаба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат болбол нацануудай хоорондо экономическа ба культурна холбоо тогтоохо проблемэнүүдые зүбшэн хэлсэхэ зорилгоор уласхоорондын уулзалгануудые бэлэдхэхын тула элдэб янзын оронуудта бэелүүлэгдэжэ байгаа олон тоото хэмжээ-ябуулгануудтай танилсаа. Германиие ба Япониие ремилитаризацилгада эсэргүү тэмсэлэй дэлгэржэ байгаа кампани тухай мэдээсэлнүүдые секретариат тэрэшэлэн соносоо.

Февралиин 21-һээ 24 хүрэтэр эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет сесси зарлажа, эдэ бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй Немецкэ комитедэй уряалда харюусан, секретариат хадаа энэ сессиие Берлиндэ үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Германска ба японско проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй зохёоһон ба ООН-дэ хандаһан Хандалга соо найруулагдаһан программын дүүргэлтэ тухай асуудал эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогоор Женевэдэ уридшалан зохёогдоһон зүблэхэ зүйлдэ оробо.

Пьетро Ненниин 60 наһанай ой

РИМ, февралиин 9. (ТАСС). Итальянска социалистическэ партиин ударидагша, эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой орлогшо-түрүүлэгшэ Пьетро Ненниин түрэһөөр 60 жэлэй ой гүйсэбэ.

60 жэлэйнгээ ойтой дашарамдуулан Пьетро Ненни олон тоото амаршалтануудые абаба, тэрэ тоодо — Италиин социалистическэ партиин хүтэлбэриһөө, Италиин коммунистическэ партиин хүтэлбэриһөө, эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшэһээ ба бусад олон оронуудай эб найрамдал хамгаалгын комитедүүдһээ абаба.

Советскэ Союзай мэдэлдэ байһан аад, Хитадай арадай республикада бусаалтагүйгөөр үгтэһэн предприятинуудай ба Хитадта байгаа бусад эд зөөриин нэрэ

Хитадай Чаньчуньска түмэр зам, Порт-Артур ба Дальний тухай Советскэ Союзай ба Хитадай арадай республикын хоорондо 1950 оной февралиин 14-дэ баталагдаһан Хэлсээнэй, тэрэшэлэн хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Советскэ Союзай ба Хитадай арадай республикын хоорондо 1950 оной февралиин 14-дэ баталагдаһан Договор тушаа абалсаһан нотонуудай үндэһөөр, Советскэ Союз болбол Дальний городтохи советскэ организацинуудай ба эмхи зургаануудай саг зуурын мэдэлдэ гү, али арендэдэ байһан эд зөөриие, тэрэшэлэн Маньчжуридахи японско үмсэтэдһөө советскэ ажахын организацинуудай абаһан эд зөөриие ба Пекиндэхи анханай сэрэгэй городогой бүхы байшангуудые Хитадай арадай республикада сүм дамжуулан үгэхэ гэжэ хараалагдаһан байна.

Хитад гүрэндэ Советскэ Союзай дамжуулан үгэһэн предприятинуудай ба бусад эд зөөриин нэрэнь иимэ гэбэл:

Пекиндэ:

Гэр байрын 18 байшангуудһаа, туһалбариин ба складуудай байрануудһаа бүридэһэн анханай сэрэгэй городок.

Дальний городто:

16 заводууд — судно бүтээлгын ба судно заһабарилгын «Дальдок» завод, нефть болбосоруулха, механическа, электромеханическа, цементнэ, электролампын, шэлэй 2 заводууд, лак-будагай, консервын, тоһо прессовалха, маслогидрогенезационно, маслоэкстракционно 2 завод, шамотно-изоляторна, шулуу үльтэлхэ заводууд;

3 фабрика—канатна, түмэр банкын ба мэшээг-таарай;

Дальний портын портовой [...]рилга ба түхеэрэлгэ; модон [...] бүтээлгын верфь;

Дабһанай 6 олзоборилго; [...]най ба эдеэ хоолой комби[...] 4 холодильник;

4 мастерской—механическа[...]до дархалха, судно заһаба[...] оёдолой;

Автомашинануудай ба [...]скойнуудай бэлэн парктай [...]за;

2 электростанци;

Электросетиин ба уһаар [...]гын 8 обьектнүүд, центр[...] электромеханическа лаборато[...]

Культурно-гэгээрэлэй 9 эмх[...]гаанууд — һуралсалай ком[...] 3 кинотеатр, театрын 2 ба[...] советскэ морягай байшан, [...] мэришэдэй амаралтын ба[...] клуб;

206 гэр байранууд; 22 скл[...] база; албан газарай 5 ба[...] универмаг ба 25 га талмай [...] фруктово садтай газарай уч[...]

Маньчжурида:

21 завод — цементнэ, са[...] таряа татаха ба крупа бэл[...] 7 завод, мылэ хэхэ, бутылк[...] заводууд, спиртын 2 завод, [...] 5 завод, модо хюрөөдэхэ 3 з[...]

4 фабрика — саарһанай, [...]гэй, колбасна ба тамхинай;

2 типолитографи;

1 автобаза ба механическ[...]лон авто-заһабарилгын 5 м[...]ской; пекарни ба холодильн[...]

11 кинотеатр ба 1 кином[...]ской;

157 гэр байра, албан газа[...] байшан, промышленна 11 ба [...] далдаа наймаанай 9 байш[...] складай байра, 3 гостиница [...]зарай 23 участок.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, февралиин 10. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани февралиин 10-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд хитадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Воньчжу (Генсю) райондо Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа. Эдэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд олон хүнүүдые, тэрэ тоодо американска 100 гаран солдадууд ба офицернүүдые плендэ абаа.

Сувониин (Суйген) райондо байлдаанууд үргэлжэлһөөр. Февралиин 8-да энэ райондо болоһон байлдаануудай үедэ дайсанай 2 танк үгы үрэгдэһэн ба трофейнүүд аб[...] байна.

Фронтын центральна уч[...] дээрэ Арадай армиин част[...] һүүлэй үдэрнүүдтэ дайсанай [...] молёдые буудажа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, февралиин [...] (ТАСС). Арадай армиин част[...] Сувонь (Суйген) городой [...] контрдобтолгодо ороһон дай[...] байлдаануудые хэжэ үргэлж[...] тэрэнэй амиды хүсэндэ ехэ [...] хоролтонуудые ушаруулжа [...] гэжэ Корейскэ арадай-демо[...]ческа республикын Арадай ар[...] Главна командованиин мүнөө[...] мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Һүүлэй хэдэн үдэртэ Сеул[...] Сувониин райондо Арадай ар[...] частьнууд дайсанай 6 само[...] буудажа унагаагаа.

Февралиин 1-дэ Каннынай р[...]до дайсанай нэгэ корабль м[...] дайралдажа шэнгэбэ.

6 һарын байлдаануудай дүнгүүд тухай Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, февралиин 9. (ТАСС). 6 һарын турша соохи — 1950 оной июниин 25-һаа декабриин 25 хүрэтэрхи — байлдаануудай дүнгүүдые Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мэдээсэбэ.

Корейскэ Арадай арми Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын агууехэ дайнай 6 һара соо американска империалистическэ агрессорнүүдэй ба лисынмановска армиин сэрэгүүдтэ иимэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа гэжэ тус мэдээсэл доторнь хэлэгдэнэ:

1). Дайсанай 169.700 үлүүтэй хүн алагдаһан ба шархатаһан, 38.500 гаран солдадууд ба офицернүүд плендэ абтаһан байна. Американска агрессивнэ сэрэгүүд ба лисынмановска арми тус үе соо бүхыдөө 208.200 үлүүтэй солдадууд ба [...]цернүүдээ алдаа.

2). 97 танкнууд, 273 автома[...]нууд ба ондоошье дайшалх[...] техникэ үгы хэгдээ.

3). 137 танкнууд, 112 броне[...]на, артиллерийскэ элдэб сис[...] ба калибрын 2485 буунууд б[...] номёдууд, 4833 автомашин[...] хэдэн арбаад мянган винт[...]нууд, автомадууд ба сэрэгэ[...] доошье зөөри хэрэгсэлнүүд б[...]дан абтаа.

«В-29» гэдэг 60 бомбардир[...]гууд, ондоо түхэлэй 93 бом[...]ровщигууд, 267 истребител[...] ондоо түхэлэй 134 самолёдуу[...] дагдан унагаагдаа. Тэрээнһээ[...]на 64 самолёт буляагдан аб[...] ба гэмтэлдэ оруулагдаһан [...] Бүхы дээрээ дайсанай 618 са[...]дууд абтаһан ба һандаргагд[...] байха юм

Чехословацка хилые американска самолёдууд хорото зорилгоор дабалга

ПРАГА, февралиин 9. (ТАСС). Чехословацка республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерство болбол энэ оной февралиин 7-до чехословацка хилые американска самолёдуудай хорото зорилгоор дахинаа дабаһан тушаа нотые американска посольстводо барюулба.

1951 оной февралиин 5-да американска самолёдууд чехословацка агаарай хилэнүүдые мүн лэ хэдэ дахин дабаһан байгаа.

Чехословацка хилые американска самолёдуудай дабалганьс [...]то зорилгоор хэгдэһэн байна, [...] мэһээ эдэ дабалтануудай түл[...] американска самолёдуудай [...] ниидэлгэнүүдһээ шалтагаалан [...] хёолдожо болохо хойшолон[...] түлөө бүхы харюусалгые СШ[...] правительство бүримүһэн [...] гэжэ тус ното дотор заагда[...]

Шэнэ амжалтануудай түлөө тэмсэнэбди

☆ ☆

С. БУТАКОВ, Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ

☆ ☆ ☆

Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд артелиингээ ниитын ажахые бэхижүүлхэ талаар 1950 ондо нилээд ехэ амжалта туйлаа. Колхозойнгоо центрые болбосон байдалтай болгохо ба ажахын объектнүүдые бариха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Колхоздомнай библиотекэтэй, һайса түхеэрэгдэһэн уужам залтай клуб бии. Гэр бүри шахуу радио тодхогдонхой. Колхознигуудай олонхинь газетэнүүдые, журналнуудые захижа абадаг. Тосхондомнай нёдондо жэлдэ долоонжэлэй шэнэ һургуули нээгдээд, мүнөө колхознигуудай хоёр зуу гаран үхибүүд һурана. Залуушуул үдэшын һургуулида олоороо ябадаг болоо.

Ниитынгээ малажалые саашаланьгүй хүгжөөхэ талаар колхознай нилээд ехэ амжалта туйлаа. Гүрэнэй гурбан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ услови бии болгохын тула колхознигууд үнгэрэгшэ жэлдэ артелиингээ малда үбһэ тэжээл гүйсэд бэлэдхээ һэн. Энэ ехэ хэрэгтэ, тарянажалай бригаданууднаа гадна, малшад өөһэдөө хабаадалсаа. Һүнэй-товарна фермые даагша Новокрещенных гэдэгэй хүтэлбэри доро фермын хүдэлмэрилэгшэд 150 центнер үбһэ ба 75 тонно силос бэлэдхээ. Гахайн фермын хүдэлмэрилэгшэд (даагшань нүхэр Шиханов) өөһэдынгөө хүсөөр 50 центнер турнепс малтаа. Сельсоведэй депутат, коммунист нүхэр Михайловай хүтэлбэрилдэг хонинной фермын хүдэлмэрилэгшэд 250 центнер үбһэ сабшажа абаа.

Үшөө зун байхаһаа хойшо малай байрануудые дулаалжа эхилээ һэмди. Дмитрий Андреевич Сизых гэгшын толгойлдог дархашуулай бригада 80 толгой үнеэдэй байра, 1000 тахяагай байха шубуунай фермэ, 100 бүлэ зүгын байха омшаник, полевой 2 стан баряа. Мүн бусад дал хорёонуудшье саг болзор соогоо һэльбэгдэһэн байна.

Иигэжэ, байра һайнаар бэлэдхэһэнэй ба малаа үбһэ тэжээлээр хангажа шадаһанай ашаар малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ арга боломжо бии болгогдоо. Малай харууһан һайнаар табигданхай. Залуу малнуудтаа түсгаар дулаан байра түхеэрээбди. Тэрэнээ үдэр бүри түлинэбди. Малдаа үбһэ тэжээлынь графигай ёһоор, тогтоогдоһон саг соо үгэдэг ба бэлшээридэ гаргадагбди. Ветфельдшер нүхэр Захаров, ветсанитар нүхэр Новокрещенных фермэнүүдтэ ходо ябадаг. Тэдэнэр малай байдал шалгадаг, малые үбшэнһөө һэргылһэн профилактическа хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэдэг, мүн мал харууһалха заабари ба үбшэлһэн малда түрүүшын туһаламжа үзүүлхэ тухай колхознигуудта хэлэжэ үгэдэг.

Малай тоо толгой олошоруулха гүрэнэй түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы түрэлэй малаар дүүргэгдээ. Гүрэндэ һү, мяха, нооһо ба малажалай продукт болон түүхэй эд оруулха түсэбөө колхознай аяар сентябрьда дүүргээ һэн. Манай эрхим һаалишад Лампися Арсентьева, Анастасия Шиханова гэгшэд 1950 ондо туд бүридөө даажа абаһан 12 үнеэдһээ 12 тугал абажа, тобир тарганаар түлжүүлээ. Малшан Василий Шиханов харууһалдаг 55 үнеэдээ, тэдэнэй туталнуудые һайнаар харууһалаа. Гахай харууһалдаг Елизавета Истомина ба Елизавета Новокрещенных гэгшэд һайнаар ажаллажа, гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Иимэ түрүүшүүл манай колхоздо хэдэн арбаад бии.

Энэ жэлэй хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлгэ колхоздомнай һайнаар ябуулагдажа байна. Үрһэ хүрэнтэ хаагданхай ба сэбэрлэгдэнхэй. Тарянажалай бригаданууд 200 гаран гектар намарай таряанай участок дээрэ саһа тогтоогоо, 2160 шарга наг шэбхэ полидо зөөгөө, шубуунай аргал суглуулна. Бүхы борнойнуудаа ба плугуудайнгаа 50 процентые заһабарилаа.

Нёдондо таряа хуряалгын кампаниие һайнаар үнгэргэһэнэй түлөө манай колхоздо аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг үгтэнхэй. С. Т. Новокрещенных гэдэгэй хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна эрхим фермэ 1950 оной аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаһан байна.

Үнгэрһэн жэлдэ колхознигуудай ажалай жаяг заршам һайжараа, үйлэдбэриин эдэбхи дээшэлээ. Артелиин гэшүүн бүхэнэй жэл соогоо дунда зэргээр 320 ажалта үдэр олоһон ябадал энээнэй гэршэ баримта болоно. Дархан Арсентий Шиханов, тарянажалай бригадын гэшүүн 60 наһатай Дмитрий Арсентьев, хониной фермын залуу хонишон Антонида Уфимцева ба бусад олон колхознигууд туд бүри 450-һаа 500 хүрэтэр ажалта үдэр олоһон байха юм.

Үнгэрһэн жэлдэ колхозоймнай туйлаһан ажахын дүнгүүдэй зарим тэдынь иимэ байна. Шэнэ 1951 ондо бидэнэр колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижүүлхэ; тарилгынгаа талмай үргэдхэхэ, ниитынгээ малай тоо толгойе бүри олошоруулха гэжэ хараалантайбди. 100 толгой тугал буруугай байха типовай байра, 50 тонный багтаамжатай овощехранилищи ба ажахын бусад объектнүүдые барихабди. Мүнөө барилгын газарта 100 гаран кубометр модон буулгагданхай.

Манай колхознигууд артелиингээ ажахые бэхижүүлхын тула хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гаргаха, үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ байна.

Российска Федерациин ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн улам ехээр дэлгэржэ байна.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИР[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и [...]мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03530. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]